

Stanovisko Iniciativy

k tzv. Hlavní smlouvě o radaru

Iniciativa Ne základnám reaguje tímto na „Dohodu mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států v České republice,“ neboli tzv. Hlavní smlouvu o radaru, podepsanou ministrem zahraničních věcí Karlem Schwarzenbergem a americkou ministryní zahraničních věcí CondoleeZZou Rice 8. července 2008 v Praze.

Iniciativa Ne základnám upozorňuje, že si **Spojené státy ve smlouvě zajišťují „výhradní velení a řízení operací protiraketové obrany.“** (Článek X, 1.) Na našem území by tak byla součástí strategického zbraňového systému, o němž by rozhodoval někdo jiný.

Nic na tom nemění ani ujištění z preambule o shodě „na budoucím úsilí o dosažení maximální možné operační součinnosti systému protiraketové obrany Spojených států se systémem protiraketové obrany NATO“. Naopak je zřejmé, že se zde předpokládá existence dvou paralelních systémů – jednoho amerického a druhého (budoucího) aliančního.

Konstatujeme, že „operační součinnost“ není totéž co integrace amerického radaru do struktur NATO, což by si mělo uvědomit zejména vedení Strany zelených. Smlouva hovoří jen o „těsné koordinaci mezi NATO a Spojenými státy při vývoji jejich schopností protiraketové obrany“ (Článek III, 1.), nikoli o sjednoceném úsilí na tomto poli.

Neuvěřitelně zní proto deklamace z preambule, že „NATO je primárním prostředkem k zajištění kolektivní obrany severoatlantické oblasti“ – proč tedy ČR podepisuje zvláštní dvoustrannou smlouvu s USA mimo oficiální rámec Aliance? Proč se ve smlouvě tvrdí, že „bezpečnost severoatlantické oblasti je nedělitelná,“ když přece víme, že zamýšlený americký štít stejně nepokryje všechny členské státy NATO a tak princip sdílené bezpečnosti ve skutečnosti narušuje?

Smlouva dále **hovoří jednoznačně o „pokračujícím rozvoji celosvětového systému protiraketové obrany“** (Článek X, 8.). Lze tedy očekávat postupné **rozšiřování a zdokonalování kontroverzních amerických vojenských instalací, nejspíš včetně militarizace kosmu.** Ne třeba zdůrazňovat, že každý další krok tímto směrem nás přiblíží novým závodům ve zbrojení a hrozbě vážné konfrontace.

Kolika dalších raket a radarů se svět ještě dočká, než se jediná supervelmoc bude cítit bezpečně? Bez odpovědi na tuto otázku nelze kompetentně rozhodnout o radaru v Česku.

Jen současná „omezená“ raketová obrana, respektive její evropská část předpokládá radar v Česku, deset antiraket v Polsku, družice ve vesmíru, radar na Kavkaze a další radarové a raketové systémy ve Středomoří. Ve skutečnosti ale plánují Spojené státy rozmístit 250 až 300 (anti)raket, jak nedávno připomněl vojenský expert generálmajor Antonín Rašek (v článku „Medvědí služba radaru“, 17.3.2008).

Stanovisko Iniciativy

k tzv. Hlavní smlouvě o radaru

Iniciativa Ne základnám reaguje tímto na „Dohodu mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států v České republice,“ neboli tzv. Hlavní smlouvu o radaru, podepsanou ministrem zahraničních věcí Karlem Schwarzenbergem a americkou ministryní zahraničních věcí CondoleeZZou Rice 8. července 2008 v Praze.

Iniciativa Ne základnám upozorňuje, že si **Spojené státy ve smlouvě zajišťují „výhradní velení a řízení operací protiraketové obrany.“** (Článek X, 1.) Na našem území by tak byla součástí strategického zbraňového systému, o němž by rozhodoval někdo jiný.

Nic na tom nemění ani ujištění z preambule o shodě „na budoucím úsilí o dosažení maximální možné operační součinnosti systému protiraketové obrany Spojených států se systémem protiraketové obrany NATO“. Naopak je zřejmé, že se zde předpokládá existence dvou paralelních systémů – jednoho amerického a druhého (budoucího) aliančního.

Konstatujeme, že „operační součinnost“ není totéž co integrace amerického radaru do struktur NATO, což by si mělo uvědomit zejména vedení Strany zelených. Smlouva hovoří jen o „těsné koordinaci mezi NATO a Spojenými státy při vývoji jejich schopností protiraketové obrany“ (Článek III, 1.), nikoli o sjednoceném úsilí na tomto poli.

Neuvěřitelně zní proto deklamace z preambule, že „NATO je primárním prostředkem k zajištění kolektivní obrany severoatlantické oblasti“ – proč tedy ČR podepisuje zvláštní dvoustrannou smlouvu s USA mimo oficiální rámec Aliance? Proč se ve smlouvě tvrdí, že „bezpečnost severoatlantické oblasti je nedělitelná,“ když přece víme, že zamýšlený americký štít stejně nepokryje všechny členské státy NATO a tak princip sdílené bezpečnosti ve skutečnosti narušuje?

Smlouva dále **hovoří jednoznačně o „pokračujícím rozvoji celosvětového systému protiraketové obrany“** (Článek X, 8.). Lze tedy očekávat postupné **rozšiřování a zdokonalování kontroverzních amerických vojenských instalací, nejspíš včetně militarizace kosmu.** Ne třeba zdůrazňovat, že každý další krok tímto směrem nás přiblíží novým závodům ve zbrojení a hrozbě vážné konfrontace.

Kolika dalších raket a radarů se svět ještě dočká, než se jediná supervelmoc bude cítit bezpečně? Bez odpovědi na tuto otázku nelze kompetentně rozhodnout o radaru v Česku.

Jen současná „omezená“ raketová obrana, respektive její evropská část předpokládá radar v Česku, deset antiraket v Polsku, družice ve vesmíru, radar na Kavkaze a další radarové a raketové systémy ve Středomoří. Ve skutečnosti ale plánují Spojené státy rozmístit 250 až 300 (anti)raket, jak nedávno připomněl vojenský expert generálmajor Antonín Rašek (v článku „Medvědí služba radaru“, 17.3.2008).

Není proto divu, že **smlouva o radaru již nyní hovoří o „další účasti České republiky v programu protiraketové obrany Spojených států“** a – s nejasným významem – o „rozšíření systému protiraketové obrany Spojených států s cílem dát schopnosti protiraketové obrany k dispozici České republice.“ (Článek X., 9.)

Česká republika by se souhlasem s radarem vystavila nebezpečí, o čemž smlouva nenechává na pochybách. Slibuje proto „odvrácení hrozeb pro Českou republiku souvisejících s přítomností radarové stanice“ (Článek II, 4.). Dohoda explicitně počítá s možným „ohrožením radarové stanice“ (Článek XIV, 7.), jejíž přijetí tedy představuje pro ČR bezpečnostní riziko.

Iniciativa Ne základnám trvá na svém požadavku, aby rozhodli občané v referendu nebo v nových volbách, zda chtějí toto riziko podstoupit. V opačném případě nebude mít zapojení České republiky do amerického systému raketové obrany demokratickou legitimitu.

Smlouva obsahuje i několik ne zcela kompatibilních tvrzení a to i v tak zásadní otázce jako je státní svrchovanost. ČR prý poskytne Spojeným státům své území „aniž by byla dotčena její plná suverenita a kontrola nad jejím územím“ (Článek IV, 1.). Dočíst se však lze i něco trochu jiného: „Spojeným státům přísluší výlučné užívání a kontrola prostoru radarové stanice ... a neomezený přístup do tohoto prostoru.“ (Článek VI, 1.). A v podobném duchu: „Spojené státy mohou na radarové stanici podle vlastního uvážení udržovat, vybavovat a provozovat objekty a infrastrukturu protiraketové obrany, včetně provozních a podpůrných zařízení a infrastruktury.“ (Článek VII, 1.)

Z výše uvedeného je evidentní, že v případě přijetí amerického radaru **bude fakticky omezena česká státní suverenita**, respektive kontrola nad vlastním územím.

V souvislosti s radarem vzniknou státu podle všeho i určité náklady, přinejmenším v důsledku ustanovení Článku XIV, 1. smlouvy, který říká, že ČR „odpovídá za zajištění ... vnější bezpečnosti a ochrany radarové stanice.“ Smlouva se nepřímo dotýká i bezletové zóny v okolí radaru (Článek XII, 8.), o jejímž žádoucím rozsahu však panují neshody mezi vládou a nezávislými odborníky.

Závěrem jako **Iniciativa konstatujeme, že tzv. hlavní smlouva o radaru je pro Českou republiku nevýhodná.** Z celosvětového hlediska zcela jistě nepřispěje k mezinárodnímu míru a bezpečnosti, jak ve svém úvodu tvrdí. Vyzýváme proto poslance parlamentu, aby smlouvu nepřijali a občany k dalším aktivním protestům proti radaru.

Není proto divu, že **smlouva o radaru již nyní hovoří o „další účasti České republiky v programu protiraketové obrany Spojených států“** a – s nejasným významem – o „rozšíření systému protiraketové obrany Spojených států s cílem dát schopnosti protiraketové obrany k dispozici České republice.“ (Článek X., 9.)

Česká republika by se souhlasem s radarem vystavila nebezpečí, o čemž smlouva nenechává na pochybách. Slibuje proto „odvrácení hrozeb pro Českou republiku souvisejících s přítomností radarové stanice“ (Článek II, 4.). Dohoda explicitně počítá s možným „ohrožením radarové stanice“ (Článek XIV, 7.), jejíž přijetí tedy představuje pro ČR bezpečnostní riziko.

Iniciativa Ne základnám trvá na svém požadavku, aby rozhodli občané v referendu nebo v nových volbách, zda chtějí toto riziko podstoupit. V opačném případě nebude mít zapojení České republiky do amerického systému raketové obrany demokratickou legitimitu.

Smlouva obsahuje i několik ne zcela kompatibilních tvrzení a to i v tak zásadní otázce jako je státní svrchovanost. ČR prý poskytne Spojeným státům své území „aniž by byla dotčena její plná suverenita a kontrola nad jejím územím“ (Článek IV, 1.). Dočíst se však lze i něco trochu jiného: „Spojeným státům přísluší výlučné užívání a kontrola prostoru radarové stanice ... a neomezený přístup do tohoto prostoru.“ (Článek VI, 1.). A v podobném duchu: „Spojené státy mohou na radarové stanici podle vlastního uvážení udržovat, vybavovat a provozovat objekty a infrastrukturu protiraketové obrany, včetně provozních a podpůrných zařízení a infrastruktury.“ (Článek VII, 1.)

Z výše uvedeného je evidentní, že v případě přijetí amerického radaru **bude fakticky omezena česká státní suverenita**, respektive kontrola nad vlastním územím.

V souvislosti s radarem vzniknou státu podle všeho i určité náklady, přinejmenším v důsledku ustanovení Článku XIV, 1. smlouvy, který říká, že ČR „odpovídá za zajištění ... vnější bezpečnosti a ochrany radarové stanice.“ Smlouva se nepřímo dotýká i bezletové zóny v okolí radaru (Článek XII, 8.), o jejímž žádoucím rozsahu však panují neshody mezi vládou a nezávislými odborníky.

Závěrem jako **Iniciativa konstatujeme, že tzv. hlavní smlouva o radaru je pro Českou republiku nevýhodná.** Z celosvětového hlediska zcela jistě nepřispěje k mezinárodnímu míru a bezpečnosti, jak ve svém úvodu tvrdí. Vyzýváme proto poslance parlamentu, aby smlouvu nepřijali a občany k dalším aktivním protestům proti radaru.

**PŘIDEJTE SE K INICIATIVĚ
NE ZÁKLADNÁM**

**www.nezakladnam.cz // info@nezakladnam.cz
604 744 494 // 603 426 704 // 777 564 817**

**PŘIDEJTE SE K INICIATIVĚ
NE ZÁKLADNÁM**

**www.nezakladnam.cz // info@nezakladnam.cz
604 744 494 // 603 426 704 // 777 564 817**